

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.235.2025
Warszawa, 20 lipca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 7609 złożoną przez do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Pawła Rychlika w sprawie *funkcjonowania zakładów resocjalizacyjnych dla nieletnich*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Należy podkreślić, że Minister Sprawiedliwości na bieżąco prowadzi dialog z NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych, zarówno w formie korespondencji, jak i w ramach spotkań organizowanych w urzędzie.

W okresie od stycznia 2024 roku do 30 czerwca 2025 roku 3-krotnie odbyły się spotkania ze związkami, podczas których obecny był członek kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości. Spotkania miały miejsce odpowiednio w 7 maja 2024 roku, 23 stycznia 2025 roku, 13 czerwca 2025 roku, 16 lipca 2025 roku. Na spotkaniu w styczniu bieżącego roku ustalono, że kolejne spotkania będą się odbywały zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami zgłaszanymi przez przedstawicieli Związku.

Podczas spotkań poruszono m.in. takie kwestie jak: powrót do uprawnień emerytalnych pracowników zakładów dla nieletnich sprzed reformy emerytalnej w 1999 roku, bezpieczeństwo w placówkach, w tym problematykę narastającej agresji nieletnich wobec pracowników oraz agresji rówieśniczej, sprofilowanie okręgowych ośrodków

wychowawczych w związku z umieszczeniem w nich nieletnich uzależnionych oraz z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, wynagrodzenia pracowników niepedagogicznych, współpracę dyrektora ośrodka, zakładu i schroniska z działającą przy placówce Komisją Zakładową. Tematem spotkań było również uczestnictwo przedstawicieli związków zawodowych w zespole opiniującym wnioski o nagrody Ministra Sprawiedliwości oraz kwestia wyboru dyrektorów placówek w drodze konkursu.

Podczas spotkania 13 czerwca 2025 roku, omawiano również zagadnienia odnoszące się do założeń projektowanej nowelizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* w kontekście: działań profilaktycznych i zaradczych oraz propozycji rozwiązań w obszarze przemocy rówieśniczej oraz zachowań agresywnych pracowników placówek, stworzenia spójnego systemu resocjalizacji nieletnich (mow, oow, zp) według kryteriów współczesnej pedagogiki resocjalizacyjnej, readaptacji społeczno-zawodowej nieletnich opuszczających placówki resocjalizacyjne. W spotkaniu udział wzięli Pan prof. Marek Konopczyński Pełnomocnik Ministra Sprawiedliwości do spraw Nieletnich, którego zadaniem jest m.in. analizowanie praktycznego działania obowiązujących regulacji prawnych i wypracowanie nowych rozwiązań dotyczących postępowania w sprawach nieletnich.

Ponadto do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęły pisma od przedstawicieli Zarządu Głównego Związku, jak również od przedstawicieli Komisji Międzyzakładowych NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych. Poruszane sprawy dotyczyły m.in. wytycznych Ministra Sprawiedliwości w zakresie stawek dziennych żywienia w zakładach dla nieletnich, wstrzymania wypłat dodatków motywacyjnych przyznanych pracownikom pedagogicznym, wymaganego wykształcenia na stanowisku pracownika ochrony oraz niedoboru środków finansowych na wynagrodzenia pracowników okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, stosowania niejednorodnych rozwiązań formalno-prawnych w zakresie monitorowania pomieszczeń w placówce.

Za każdym razem na ww. pisma zostały udzielone odpowiedzi zawierające stanowisko Ministerstwa w poszczególnych kwestiach.

Odpowiadając na pytanie dotyczące prac nad zwiększeniem skuteczności oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych uprzejmie informuję, że prowadzone są prace zmierzające do ukierunkowania działalności wychowawczej placówek poprzez specjalizację i profilowanie oddziaływań, z uwzględnieniem wszechstronnego rozwoju każdego nieletniego oraz rozpoznanych u niego zaburzeń psychicznych i rozwojowych. Działania te są realizowane równoległe z pracami nad nowelizacją ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*.

W Ministerstwie Sprawiedliwości dostrzegamy, że brak określenia specjalizacji placówek, w szczególności okręgowych ośrodków wychowawczych, skutkuje umieszczaniem w jednej placówce nieletnich z różnymi deficytami rozwojowymi, zaburzeniami osobowości, uzależnieniami i chorobami psychicznymi. Szczególnie istotne jest więc określenie profili ośrodków, w kontekście prowadzenia specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych, rewalidacyjnych, a także ze względu na potencjał i zasoby nieletnich, w tym ich talenty, zainteresowania i umiejętności - np. w kierunku artystycznym lub sportowym. Należy jednocześnie podkreślić, że obowiązujące przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* dają możliwość określenia profilu ośrodka i zakładu poprzez realizację określonego systemu wychowawczego. Ustawa nie wyklucza także funkcjonowania w jednej placówce kilku systemów wychowawczych jednocześnie.

Informuję również, że Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło współpracę w zakresie opracowania standardów postępowania dla pracowników okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych oraz schronisk dla nieletnich, dotyczących kontaktu z osobami znajdującymi się w kryzysie samobójczym, po próbie samobójczej oraz w żałobie po śmierci samobójczej bliskiej osoby. Prace te są prowadzone w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zachowaniom Samobójczym, realizowanego przez

Ministerstwo Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025. Końcowy dokument aktualnie jest przekazany do zakładów dla nieletnich do konsultacji.

W okresie od września do grudnia 2025 roku planowana jest organizacja cyklu szkoleń dotyczących wdrażania przedmiotowych standardów w codziennej praktyce wychowawczej. Szkolenia te będą adresowane do pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych placówek.

Ponadto wystąpiono do Ministra Zdrowia z inicjatywą, aby w przepisach prawnych uwzględnić możliwość objęcia wychowanków okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych oraz schronisk dla nieletnich specjalistyczną pomocą psychologiczną i psychoterapeutyczną w ramach Zespołów/Ośrodków Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży (I poziom referencyjny), Centrów Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (II poziom referencyjny), w tym poradni zdrowia psychicznego oraz dziennych oddziałów psychiatryczno - rehabilitacyjnych. Aktualnie trwają prace analityczno-badawcze, których celem jest opracowanie rekomendacji dotyczących ewentualnych zmian legislacyjnych umożliwiających objęcie wychowanków pomocą w ramach systemu opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży (I i II poziom referencyjny).

Do końca 2025 roku, we wszystkich zakładach dla nieletnich prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości, zostaną przeprowadzone badania naukowe, których głównym celem będzie diagnoza klimatu społecznego w tych placówkach. Projekt badawczy jest zrealizowany przez dr Anetę Skuzę z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dodatkowo Ministerstwo Sprawiedliwości zleciło Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości pogłębioną analizę praktyk orzekania o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia nieletniego między innymi w okręgowym ośrodku wychowawczym.

Odnosząc się do pytania „*czy w kwestiach potencjalnych zmian funkcjonowania placówek włączani zostali przedstawiciele zakładów dla nieletnich*”, należy wskazać, że w ramach nadzoru zwierzchniego Ministra Sprawiedliwości, organizowane są narady

i wideokonferencje z dyrektorami placówek, podczas których omawiane są wyniki lustracji i kontroli wybranych dziedzin działalności tych placówek oraz ocena działalności ośrodka, zakładu i schroniska, a także przedstawiane są założenia projektowanych zmian prawa czy propozycje planowanych działań reorganizacyjnych. Pracownicy pedagogiczni zakładów dla nieletnich powoływani są do pracy w grupach roboczych, których zadaniem jest opracowanie dokumentów, zasad lub procedur w danym obszarze funkcjonowania placówki (np. standaryzacja dokumentów wewnętrznych okręgowego ośrodka wychowawczego, opracowanie standardów ochrony małoletnich dedykowanych okręgowym ośrodkom wychowawczym, zakładom poprawczym i schroniskom dla nieletnich).

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/